

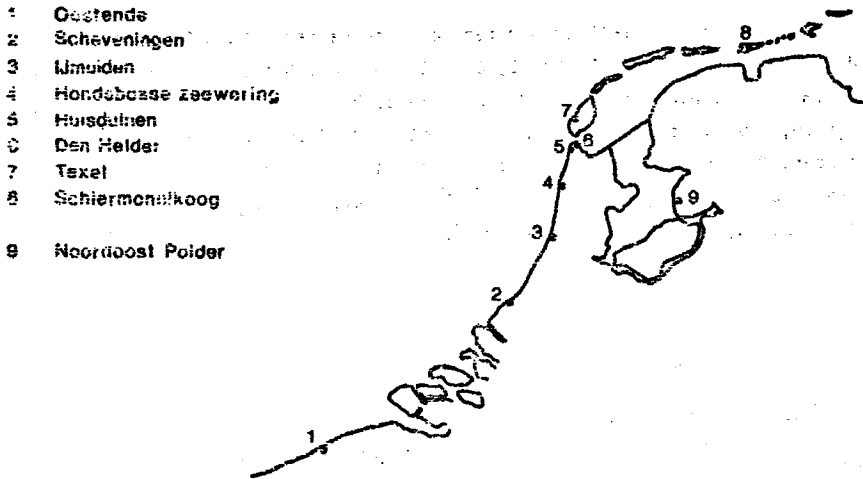
VERSLAG VAN DE (INTER)NATIONALE SIMULTAANTELLING GEHOUDEN OP 21 EN 22 APRIL 1984

1. Inleiding

De simultaantelling van 21 en 22 april j.l. beloofde door het grote aantal telposten dat bemand kon worden bijzonder interessant te worden. Helaas lieten de vogels het op beide dagen goeddeels afweten, waardoor de simultaantelling toch vrij onbevredigend verliep. De aantallen vogels die langs trokken waren bovendien nogal ongelijk verdeeld over de telposten (de Hondsbossche sprong qua aantallen ver boven de andere telposten uit), zodat op veel plaatsen de zeetrek uitermate saai was. Aan het verzoek om in ieder geval van 7 tot 12 uur te tellen werd bij de meeste posten overigens wel gehoor gegeven. Daardoor konden van enkele soorten die wel een interessant trekbeeld te zien gaven grafieken getekend worden. De vorm van die grafieken is t.o.v. de vorige simultaantellingverslagen nogal gewijzigd. Dit is vooral gedaan omdat die "oude" figuren door de doorgetrokken lijnen te veel suggesties wekten over het aantalsverloop langs de kust. Dit jaar werd ook geteld bij Oostende (België) en vanaf de IJsselmeerkust van de Noordoostpolder (de "Rotterdamse Hoek"). Daar van de meeste soorten de aantallen klein waren, zullen geen soortbesprekingen plaats vinden, doch zal volstaan worden met twee algemene dagoverzichten. Tot slot wil ik alle tellers bedanken die, ondanks de weinige vogels, toch dit verslag mogelijk maakten.

Frits-Jan Maas,
Texel, augustus 1984.

Figuur 1. Ligging van de telposten vanwaar tijdens de simultaantelling is waargenomen.

4. Het weer

De eerste dag van de simultaantelling, zaterdag 21 april, gaf bij de verschillende telposten een vrijwel gelijk weertype te zien; een nagenoeg onbewolkte hemel en een zwakke wind (tot 3 B.) uit zuidelijke richtingen, terwijl het zicht door een lichte mist beperkt was tot hooguit enkele kilometers. Aanvankelijk kwam het weer van zondag 22 april hiermee sterk overeen met dit verschil dat er op de meeste plaatsen meer bewolking was. In de loop van de dag ruimdè de wind echter van zuidoost eerst naar west en vervolgens naar noord tot noordoost en nam in kracht toe tot 5 à 6 B. Het zicht verbeterde naarmate de wind in kracht toe nam.

5. Totaalstaat

	1	2	3	4	5	6	7	8	tot.	%N	9	%N
<i>Gavia sp.</i>	-	-	-	10	1	-	-	2	13	84.6	-	-
<i>G. stellata</i>	-	-	2	3	-	-	4	-	9	22	-	-
<i>G. arctica</i>	-	-	-	-	-	-	5	-	5	100	-	-
<i>T. ruficollis</i>	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-
<i>P. cristatus</i>	-	2	9	16	3	3	-	3	36	50	+	-
<i>P. grisegena</i>	-	2	1	-	-	-	-	-	3	66.6	-	-
<i>P. aurit/nigri.</i>	-	-	-	4	-	-	-	-	4	100	-	-
<i>P. auritus</i>	-	-	-	4	-	-	2	2	8	37.5	-	-
<i>P. nigricollis</i>	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
<i>F. glacialis</i>	3	-	-	1	-	-	-	-	4	50	-	-
<i>S. bassana</i>	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-
<i>P. carbo</i>	40	4	3	9	1	-	1	-	58	94.8	49	100
<i>A. cinerea</i>	1	1	5	-	-	4	-	-	11	63.6	2	100
<i>A. purpurea</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
<i>C. olor</i>	-	-	-	4	-	1	-	-	5	-	-	-
"anser sp."	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
<i>A. anser</i>	-	-	1	-	-	-	-	-	1	100	3	-
<i>B. bernicla</i>	-	-	78	227	105	57	14	136	617	98.3	-	-
<i>A. aegyptiacus</i>	-	-	-	-	-	1	-	-	1	100	8	100
<i>T. tadorna</i>	3	28	13	174	22	34	15	6	295	82.7	8	62.5
"anas sp."	-	10	-	1	16	-	-	-	27	92.5	-	-
<i>A. penelope</i>	-	-	4	16	4	-	-	-	24	83.3	-	-
<i>A. strepera</i>	-	4	-	-	-	-	4	2	10	50	8	50
<i>A. crecca</i>	-	6	187	413	196	73	9	-	884	71.8	2	100
<i>A. platyrrhyn.</i>	1	3	2	35	-	2	-	-	43	48.8	3	100
<i>A. querquedula</i>	-	-	4	7	2	-	-	-	13	92.3	-	-
<i>A. clypeata</i>	-	16	18	58	27	25	-	-	144	90.9	1	-
<i>A. ferina</i>	-	-	-	7	-	-	-	-	7	28.5	1	100
<i>A. fuligula</i>	-	-	-	3	-	40	2	-	45	91.1	23	100
<i>A. marila</i>	-	-	-	23	-	-	-	-	23	100	14	100
<i>S. mollissima</i>	-	2	59	49	108	186	455	286	1145	23.1	-	-
<i>C. hyemalis</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1	100	-	-
<i>M. nigra</i>	37	43	142	2435	453	823	964	379	5276	79.7	-	-
<i>M. fusca</i>	-	-	-	73	11	50	69	2	205	96.1	-	-
<i>B. clangula</i>	-	-	-	6	-	-	-	-	6	83.3	9	100
<i>M. serrator</i>	6	30	32	149	66	85	32	36	436	75.5	7	100
<i>M. merganser</i>	-	-	-	-	8	-	-	2	10	100	-	-

	1	2	3	4	5	6	7	8	tot.	%N	9	%N
"great wader"	-	2	3	47	5	-	3	16	66	73.8	12	100
"small wader"	-	-	7	9	34	-	-	-	50	100	-	-
H. tetralegus	15	231	249	725	133	64	258	69	1744	43.9	211	13.7
R. avosetta	1	-	1	-	-	-	-	-	2	50	13	53.8
C. hiaticula	14	-	10	11	-	-	-	-	35	100	2	-
P. squatarola	-	6	3	27	-	-	-	-	36	89.8	2	100
V. vanellus	-	-	3	15	1	2	-	-	21	75	2	100
C. canutus	-	-	12	19	1	-	-	-	32	100	-	-
C. alba	60	4	12	64	26	-	199	-	365	85.2	-	-
C. maritima	-	66	-	-	4	-	-	-	70	-	-	-
C. alpina	1	-	49	92	1	-	-	15	158	97.5	-	-
P. pugnax	-	-	-	3	-	-	-	-	3	100	115	100
L. limosa	-	1	-	9	-	-	1	-	11	54.5	19	89.5
L. lapponica	-	3	7	86	1	1	20	-	118	90.7	1	100
"numenius sp."	25	-	-	-	-	-	-	-	25	100	-	-
N. phaeopus	165	106	79	140	-	8	24	-	522	87	1	100
N. arquata	4	12	4	24	5	4	12	2	67	83.6	12	100
T. erythropus	-	1	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
T. totanus	41	9	6	11	-	3	-	-	70	95.7	10	100
T. nebularia	3	3	1	1	-	-	-	-	8	100	-	-
T. glareola	-	-	-	-	1	-	-	-	1	100	1	100
A. hypoleucos	3	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
A. interpres	9	10	12	57	34	7	-	5	134	52.2	8	100
S. parasiticus	-	-	-	-	-	-	2	-	2	100	-	-
L. melanoceph.	26	1	-	4	-	1	-	-	32	90.6	-	-
L. minutus	60	7	191	406	23	16	43	-	656	89.5	-	-
L. ridibundus	-	-	199	1298	-	56	116	257	1952	86.9	+	-
L. caesus	-	-	56	1297	-	-	+	4	1367	87.5	+	-
L. fuscus	-	19	20	55	9	-	46	28	177	45.2	-	-
L. marinus	-	-	2	3	4	11	55	14	89	51.7	-	-
R. tridactyla	-	-	-	1	-	-	-	-	1	0	-	-
C. nilotica	1	-	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
S. sandvicensis	7	156	28	502	6	75	371	105	1250	71.7	-	-
S. paradis/irun.	150	-	247	1469	251	132	121	82	2452	96.6	-	-
S. paradisaea	-	-	6	5	-	6	4	-	21	95.2	-	-
S. hirundo	27	253	190	1245	5	10	127	25	1882	90.4	2	100
S. albifrons	26	7	24	81	2	2	18	-	160	95.6	-	-
C. niger	6	9	8	44	-	-	-	-	77	96.1	-	-

	1	2	3	4	5	6	7	8	tot.	%N	9	%N
<i>C. aeruginosus</i>	-	-	-	1	-	-	-	-	1	100	-	-
<i>C. cyaneus</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1	100	-	-
<i>B. buteo</i>	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-
<i>P. haliaetus</i>	-	-	-	1	-	-	-	-	1	100	-	-
<i>F. tinnauculús</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
<i>Phoca vitulina</i>	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-

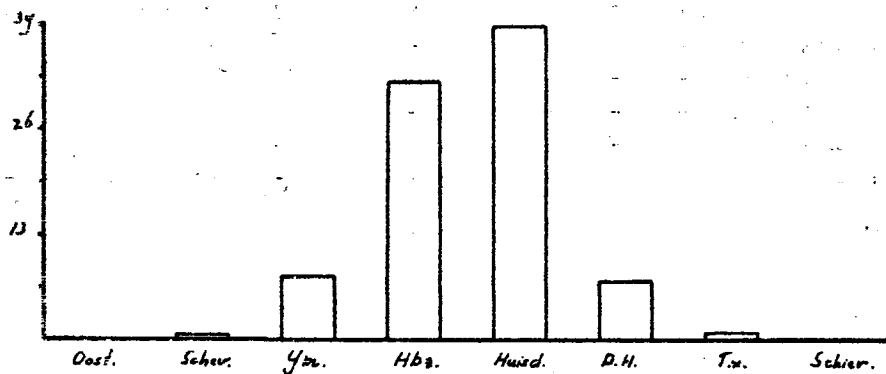
6. Zaterdag 21 april

De eerste dag leverde geen opvallende verplaatsingen boven zee op. Het rustige weer en het beperkte zicht zullen de trek ongetwijfeld nadelig hebben beïnvloed.

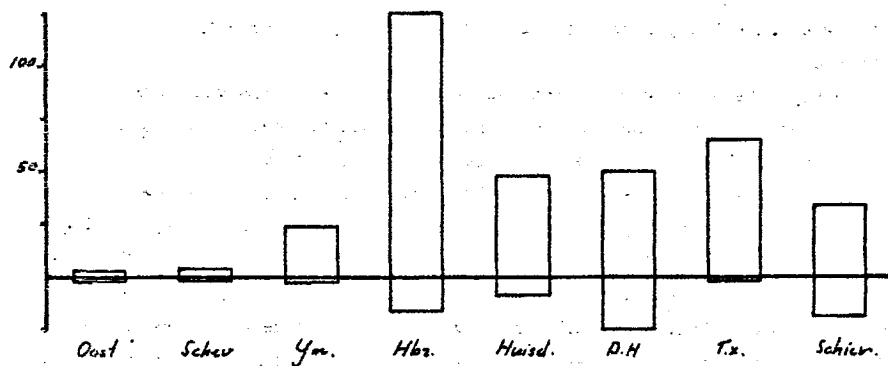
Slechts enkele "duikers" werden waargenomen. Deze vogels vlogen bij de Hondsbossche en Texel soms op zeer grote hoogte, zodat het heel goed mogelijk is dat aanzienlijk meer exemplaren onopgemerkt gepasseerd zijn.

Bij een drietal telposten, nl. de Hondsbossche, Huisduinen en Schiermonnikoog, trokken voor de tijd van het jaar behoorlijke aantallen Rotganzen langs: resp. 85 N in 5 uur, 105 N in 7 uur en 131 O in 2½ uur. Aan de Hondsbossche passeerden vrij regelmatig voor het merendeel onvolwassen Bergeenden: 53 N in 6 uur. De aantallen Wintertalingen (fig. 2) welke bij de Hondsbossche en Huisduinen voorbij kwamen, waren tamelijk hoog voor dit moment van het jaar; de dagtotalen beliepen 164 N in 6 uur en 193 N in 3 uur. Bij deze soort valt het ontbreken ervan op bij Den Helder, zeker gelet op de zeer geringe onderlinge afstand tussen deze telpost en Huisduinen. Een andere grondeleend waarvan enige noordwaartse trek plaats vond was de Slobeend, overigens alleen bij de telposten langs de Noordhollandse kust; IJmuiden 10 in 2 uur, de Hondsbossche 33 in 5 uur, Huisduinen 27 in 2 uur en Den Helder 19 in 1 uur.

Zwarte Zeeëenden (fig. 3) werden in voor deze soort slechts kleine aantallen gezien, de meeste bij de Hondsbossche, nl. 122 Z, 740 N in 8 uur. Bij deze post en ook bij IJmuiden werden de meeste Middelste Zaagbekken (fig. 4) genoteerd, resp. 52 N in 6½ uur en 9 Z, 57 N in 8½ uur.

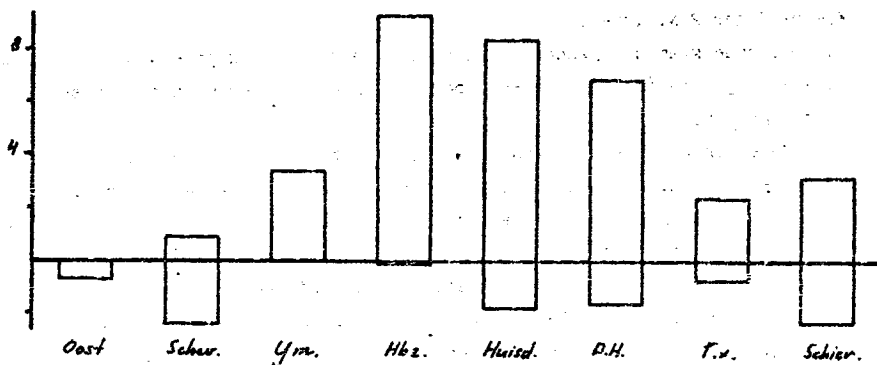
Figuur 2. Wintertaling - *Anas crecca*

Figuur 3. Zwarte Zeeëend - *Melanitta nigra*

Toelichting bij de figuren.

In de figuren is voor enkele soorten het uurgemiddelde per telpost weergegeven. De uurgemiddeldes zijn berekend over de uren welke tussen 06.00 uur en 12.00 uur werden geteld. Steeds zijn de noordwaarts vliegende vogels boven de X-as uitgezet en de zuidwaarts vliegende vogels eronder.

Figuur 4. Middelste Zaagbek - *Mergus serrator*

In tegenstelling tot vorig jaar mocht tijdens deze simultaantelling nog geen omvangrijke steltlopertrek verwacht worden. De Regenwulp (fig. 6) vormde hierop echter de positieve uitzondering, want op beide dagen werden van veel telposten vrij grote aantallen gemeld. Op zaterdag: Oostende 62 N in 8 uur; Scheveningen 15 Z, 50 N in 4 uur; de Hondsbossche 9 Z, 77 N in 8½ uur. Merkwaardig is dat de soort bij Huisduinen en Den Helder vrijwel ontbrak, maar dat bij Texel enkele groepjes recht uit zee kwamen vliegen. Verder werden alleen van de Drieteenstrandloper wat grotere aantallen gezien bij Texel: 97 N in 2 groepen.

Van twee meeuwensoorten vond alleen aan de Hondsbossche doortrek van enige betekenis plaats: 107 Dwergmeeuwen N in 6½ uur en 565 Kokmeeuwen in 8½ uur. De trek van "noordse sterns/visdieven" (fig. 7) was eveneens het sterkst aan de Hondsbossche: in totaal 1192 N in 8½ uur, waarvan bijna de helft passeerde in één avonduur (19.30-20.30 uur: 575 N). Bijna al deze vogels waren Visdieven. Ook Grote Sterns en Dwergsterns vlogen het meeste langs aan de Hondsbossche; resp. 253 N in 8½ en 53 N in 3 uur.

Nog enkele leuke waarnemingen:

Parelduiker 4 N in één groep, Texel,

Kuifduiker 4 N (groepje), Hondsbossche,

Zemertaling 2 N, Hondsbossche en 2 N, Huisduinen.

IJseend 1 N, Texel,

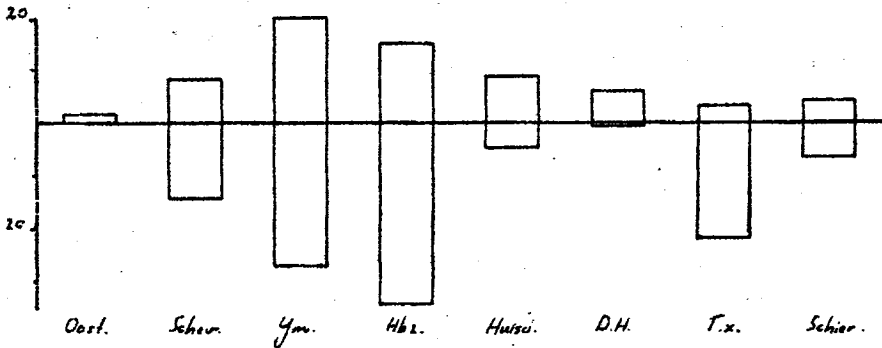
Grote Zaagbek 8 N, Huisduinen,

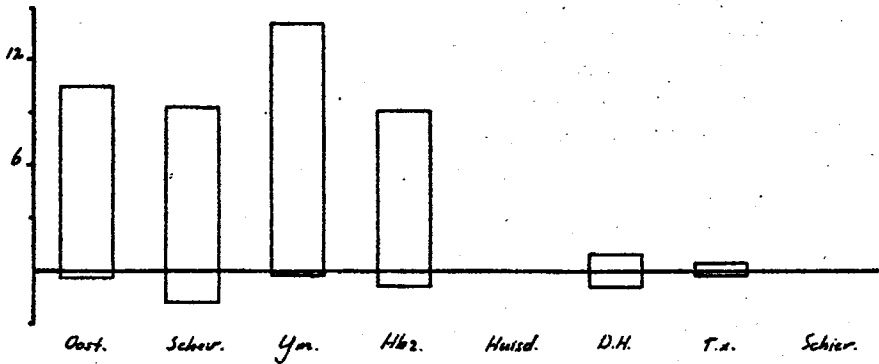
Visarend 1 N, Hondsbossche,
Kleine Jager 2 N, Texel.

Van Oostende kwamen bijzonder veel meldingen van Zwartkopmeeuwen binnen, nl. 26 exx. Bij Scheveningen, de Hondsbossche en Den Helder werden er resp. 1, 4 en 1 gezien.

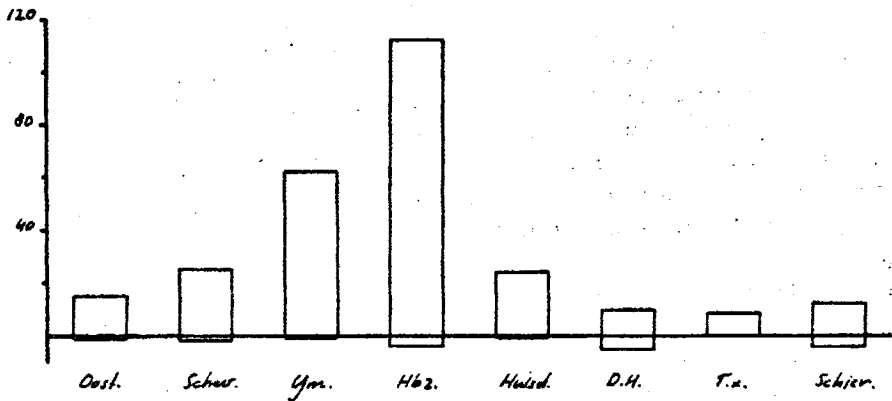
Op deze dag werd behalve aan de Noordzeekust ook geteld op het IJsselmeer vanaf de Rotterdamse Hoek in de Noordoostpolder. De trek daar verschilde over het algemeen nogal van die aan de kust; de enige overeenkomst werd gevormd door de Scholekster (fig. 5), waarvan zowel aan de Noordzeekust als bij de Noordoostpolder flinke aantallen genoteerd werden, hoewel de grootste aantallen van de Scholekster aan de Noordzeekust pas op de zondag verschenen. Opvallend bij de resultaten van deze "binnenwater"-telpost was het aantal Kemphanen (115) dat hier langs vloog.

Figuur 5. Scholekster - *Haematopus ostralegus*

Figuur 6. Regenwulp - *Numenius phaeopus*

Figuur 7. Noordse Stern/Visdief - *Sterna paradisaea/hirundo*

Zondag 22 april

Over het geheel genomen gaf de zondag ongeveer hetzelfde beeld te zien als zaterdag. Opnieuw was de trek het sterkst bij de telposten aan de Noordhollandse kust, nl. bij IJmuiden en de Hondsbossche. Helaas werd er deze dag bij Huisduinen niet geteld.

Enkele groepjes Rotganzen vlogen langs bij IJmuiden (67 N in 2 uur) en bij de Hondsbossche (145 N in 5 uur). Bij Den Helder waren de aantallen alweer afgenomen tot 41 N in 4 uur. De meeste Bergeenden passeerden evenals de vorige dag aan de Hondsbossche, in totaal 82 N in 8 uur, voor het merendeel onvolwassen vogels. Ook overeenkomstig de zaterdag^{avond}de tweede dag van de telling langs de Noordhollandse kust trek plaats van Wintertalingen. Bij IJmuiden was de situatie onoverzichtelijk door vrij veel ter plaatse verblijvende vogels (40 N en 134 tp in 3 uur), bij de Hondsbossche vloog alles naar noord: 224 N in 7 uur. Zoals bij veel soorten was ook het aantal Wintertalingen bij Den Helder veel lager dan bij de Hondsbossche: 71 N in 4 uur. Verder werden nog van verschillende andere soorten eendachtigen kleine aantallen genoteerd: Oerient 11 N, Hondsbossche; Krakeend 4 N, Texel; Slobeend 11N, 3 tp, IJmuiden en 24 N, Hondsbossche; Zomertaling 4 N, IJmuiden en 1 Z, 4 N, Hondsbossche; Toppereend 16 N, Hondsbossche en Brilduiker 1 Z, 5 N, Hondsbossche.

Eidereenden werden vooral op de beide Waddeneilanden gezien; de meeste bij Texel (18 Z, 28 N en 177 tp in 7 uur).

Op de 22e passeerden meer Zwarte Zeeëenden dan op de 21e en wel vnl. bij de posten ten noorden van IJmuiden; Hondsbossche 51 Z, 1415 N in 9½ uur, Den Helder 209 Z, 413 N in 5 uur en Texel 48 Z, 537 N en 205 tp in 7 uur. Hieruit blijkt dat de noordwaartse trek van de Hondsbossche zich niet voortzette bij de noordelijker gelegen telposten. Bij dezelfde posten vlogen ook de meeste Grote Zeeëenden langs: resp. 67 N in 6 uur, 50 N in 3 uur en 38 N, 6 tp in 4 uur.

Behalve bij Oostende werden overal Middelste Zaagbekken waargenomen. Bij de Hondsbossche en Den Helder vlogen de meeste langs, nl. 1 Z, 89 N, 5 tp in 8 uur en 11 Z, 57 N in 4 uur.

Van de Scholekster verschenen grote aantallen aan het strand, maar bij de meeste telposten was het echter onduidelijk waarheen deze vogels op weg waren, zoals blijkt uit de volgende dagtotalen: Scheveningen 111 Z, 89 N in 6 uur; IJmuiden 136 Z, 101 N, 11 tp in 3 uur; Hondsbossche 340 Z, 193 N, 17 tp in 8½ uur en Texel 150 Z, 28 N in 5 uur.

Evenals de vorige dag trokken ook nu nog Regenwulpen langs en wel vooral bij Oostende: 4 Z, 101 N in 7 uur; verder bij Scheveningen 3 Z, 38 N in 4 uur; IJmuiden 59 N, 4 tp en de Hondsbossche 3 Z, 50 N in 7 uur.

De Bonte Strandloper passeerde vnl. bij IJmuiden (49 N in 3 uur) en de Hondsbossche (57 N in 5 uur). Bij Scheveningen hielden zich voorts nog 40 Paarse Strandlopers op.

Doortrek van voor het merendeel tweede kalenderjaar Kokmeeuwen vond plaats bij IJmuiden (191 N in 3 uur), de Hondsbossche (679 N in 9 uur) en Schiermonnikoog (113 O in 3 uur). Bij eerstgenoemde telposten vlogen ook vrij veel Dwergmeeuwen langs; 70 N in 3 uur en 307 N in 7 uur. Ongeveer 10 % hiervan betrof onvolwassen vogels.

Bij de "noordse stern/visdief" (en dan vooral Visdieven) liepen de aantallen naar het noorden toe sterk op: Scheveningen 142 Visdief N in 5 uur, vervolgens IJmuiden 279 N (86 Visdief) en 70 tp (41 Visdief) in 3 uur en tenslotte de Hondsbossche 1459 N (914 Visdief) in 9½ uur. Bij Texel waren de aantallen weer afgenomen tot 216 N (124 Visdief) in 7 uur.

Grote Sterns vlogen vooral langs bij Texel; hier betrof het echter fourageervluchten vanuit een nabij gelegen kolonie aangezien er eerst 113 Z vlogen (tegen zuidoosten wind), en toen de wind naar NO geruimd was 112 naar N. De meeste Zwarte Sterns werden gezien aan de Hondsbossche; 38 N in 8½ uur.

Enkele leuke waarnemingen sluiten dit verslagje af:

Roodhalsfuut 2 N, Scheveningen en 1 tp, IJmuiden,
 Kuifduiker 2 N, Texel en 2 tp, Schiermonnikoog,
 Geoorde Fuut 1 tp, IJmuiden,
 Dodaars 2 tp, Hondsbossche,
 Purperreiger 1 N, Oostende,
 Zwartkopmeeuw 3 tp, Hondsbossche,
 Lachstern 1 N, Oostende.

